

Práca s mládežou

Čo je práca s mládežou?

Práca s mládežou je oblasť, ktorá najskôr existovala v praxi a až neskôr sa ukázala potreba popísať ju, definovať a nakoniec štandardizovať. Všeobecnú teóriu práce s mládežou je ťažko stanoviť, pretože potreby a problémy mladých ľudí, na ktoré sa práca s mládežou vzťahuje, sa líšia v závislosti od ich sociálneho a ekonomického prostredia. Nech je teória práce s mládežou akokoľvek komplikovaná, práca s mládežou **má jeden konkrétny účel** – podporovať mladých ľudí v ich osobnom, sociálnom a vzdelávacom rozvoji, vytvárať príležitosti pre ich aktívne zapojenie sa do diania v spoločnosti a v komunite, v ktorej žijú tak, aby mohli **dosiahnuť svoj plný potenciál**.

V slovenskom kontexte sa práca s mládežou definuje ako "činnosť výchovného charakteru, vzdelávacieho charakteru alebo charakteru spoluúčasti mládeže vykonávaná s mládežou a pre mládež s cieľom zabezpečiť jej osobný rozvoj, profesionálny rozvoj a sociálny rozvoj prostredníctvom neformálneho vzdelávania" (Zákon o podpore práce s mládežou). Dôležitým prvkom práce s mládežou je dobrovoľná účasť mladých ľudí na programoch a aktivitách.

Rozmanitosť práce s mládežou v celej Európe má významný spoločný základ – vytvárať a chrániť priestor pre samostatnosť a hlas mladých a budovať mosty pre mladých ľudí, aby ďalšie kroky v živote robili s dôverou vo svoje kompetencie.

Čo je neformálne vzdelávanie?

Neformálne vzdelávanie sa skladá z plánovaných a štruktúrovaných programov a procesov osobnostného a sociálneho rozvoja pre mladých ľudí, ktorých cieľom je podporiť budovanie kompetencií mimo formálneho vzdelávacieho systému. Neformálne vzdelávanie by malo byť založené na princípe dobrovoľnosti, inklúzie a prístupnosti pre každého mladého človeka.

Kto je mládež?

Na Slovensku sa mládež považujeme každú osobu, ktorá dovŕšila vek najviac 30 rokov. Niekde sa stretávame aj s delením mladých ľudí na deti a mládež a to z dôvodu prispôsobenia ponúkaných aktivít a programov potrebám jednotlivých vekových skupín. Mládež tvorí na Slovensku desať percent obyvateľstva, čo predstavuje 555 000 chlapcov a dievčat.

Kto vykonáva prácu s mládežou?

Prácu s mládežou môžu vykonávať inštitúcie, organizácie, iniciatívy, či jednotlivci za splnenia podmienok stanovených Zákonom o podpore práce s mládežou. V práci s mládežou poznáme tieto skupiny:

- mladý vedúci – mladý človek od 15 do 17 rokov, ktorý za podpory mládežníckeho vedúceho, alebo pracovníka s mládežou plánuje a organizuje aktivity pre mládež,
- mládežnícky vedúci – má najmenej 18 rokov, plánuje, organizuje a realizuje aktivity pre mládež,
- pracovník s mládežou – pripravuje, organizuje a realizuje aktivity pre mládež a podporuje ich rozvoj. Je to človek, ktorý je v pracovno-právnom vzťahu, podniká alebo vykonáva dobrovoľnícku činnosť v oblasti práce s mládežou,
- koordinátor práce s mládežou – plánuje, usmerňuje a koordinuje prácu s mládežou vo vzťahu k pôsobnosti obce alebo vyššieho územného celku v oblasti práce s mládežou, pracuje s deťmi a mládežou a s organizáciami zameranými na deti a mládež,
- lektor v oblasti práce s mládežou – rozvíja prostredníctvom vzdelávacích aktivít kompetencie pracovníkov s mládežou, mládežníckych vedúcich, mladých vedúcich a ďalších osôb pôsobiacich v oblasti práce s mládežou potrebných pre ich kvalitnú prácu.

Kde sa práca s mládežou uskutočňuje?

Efektívna práca s mládežou môže mať rôzne formy a môže sa uskutočňovať v rôznych prostrediach.

Najčastejšie sú:

- kluby mládeže, mládežnícke centrá,
- športové kluby, umelecké kluby,
- co-workingové priestory, kaviarne,
- dobrovoľné mládežnícke organizácie,
- informačné centrá pre mládež,
- projekty súvisiace s prevenciou sociálno-patologických javov u mládeže,
- projekty zamerané na prácu s mládežou so zdravotným znevýhodnením,
- terénna práca s mládežou (streetwork),
- digitálna práca s mládežou.

Na čo je práca s mládežou dobrá? Aké sú jej benefity?

Práca s mládežou:

- sa sústreďuje na každého mladého človeka ako na individualitu,
- pracuje s celou osobnosťou mladého človeka – zameriava sa na sociálny, emocionálny, fyzický, duševný, duchovný a politický rozvoj,
- začína tam, kde sa mladý človek v tom momente nachádza, nie tam, kam by ho chcela dostať,
- poskytuje priestor pre pozitívnu spätnú väzbu a konštruktívnu kritiku,
- buduje vzťahy medzi dospelými a mládežou založené na dôvere, úprimnosti, otvorenosti a starostlivosti,
- má schopnosť búrať predsudky.

Benefity práce s mládežou

Pre mládež:

- práca s mládežou poskytuje priestor na vzdelávanie, ale aj na zábavu,
- práca s mládežou poskytuje útočisko pre mládež, ktorá sa v domácom či školskom prostredí stretáva s problémami a prekážkami,
- vďaka práci s mládežou prostredníctvom neformálneho vzdelávania môžu mladí ľudia zvýšiť svoju uplatniteľnosť na trhu práce a to nadobudnutím kompetencií, ako je napríklad interpersonálna kompetencia.

Pre komunity:

- práca s mládežou je o tom, že dospelí a mladí ľudia spolupracujú a spolu zohrávajú aktívnu úlohu v rozvoji svojej komunity.

Pre spoločnosť:

- práca s mládežou sa zaoberá skutočnými sociálnymi problémami, bojuje proti znevýhodneniu a diskriminácii, posilňuje demokraciu a predstavuje nevyčísliteľnú hodnotu za peniaze.

FINANCOVANIE PRÁCE S MLÁDEŽOU

Financovanie práce s mládežou je zadefinované v Zákone o podpore práce s mládežou. Podľa zákona sú zdrojmi financovania práce s mládežou:

- dotácie zo štátneho rozpočtu (viac na www.minedu.sk a na www.iuventa.sk),
- prostriedky z rozpočtov obcí,
- prostriedky z rozpočtov vyšších územných celkov,
- dary a príspevky od právnických osôb a fyzických osôb,
- príjmy z reklám,
- príjmy z podnikania,
- prostriedky Európskej únie,
- iné zdroje podľa osobitného predpisu.

ĎALŠIE INFORMÁCIE

Eurodesk Slovensko

 www.eurodesk.sk

Európsky portál pre mládež

 www.europa.eu/youth/EU_sk

Národná agentúra programu EÚ Erasmus+ pre oblasť mládeže a športu

 www.eurodesk.sk/narodna-agentura-kontakty/

Kampaň „Time to move“

 www.timetomove.eurodesk.eu

Najaktuálnejšie informácie vždy nájdete na sociálnych sieťach

 Eurodesk Slovensko

 IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže

 eurodesk_sk